

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан економічного факультету
Віталій ДЯЧЕК
26.05.2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Фінансові ринки та інститути

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
(шифр і назва)

спеціальність D3 Менеджмент
(шифр і назва)

освітні програми Менеджмент і лідерство
(шифр і назва)

спеціалізації -
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет Економічний

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету «26» серпня 2025 року № 18

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Лідія МАЖНИК, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту

Програму схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол від «26» серпня 2025 року № 1

В.о. завідувача кафедри економіки та менеджменту

Лариса ТЄШЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми (керівником проектної групи) Менеджмент і лідерство

назва освітньої програми

Гарант освітньої професійної програми (керівник проектної групи)

Ольга КРИКУН

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від «26» серпня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

Дар'я ЗАГОРСЬКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Фінансові ринки та інститути» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

Навчальна дисципліна Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальність (напрямок) D3 Менеджмент

освітня програма Менеджмент і лідерство

Дисципліна «Фінансові ринки та інститути» має на меті формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про функціонування сучасної фінансової системи, її структуру, механізми взаємодії суб'єктів ринку та роль фінансових інститутів у забезпеченні економічного розвитку. Вивчення курсу спрямоване на опанування теоретичних знань і практичних навичок аналізу фінансових процесів, оцінювання ринкових тенденцій, а також прийняття ефективних управлінських рішень у сфері фінансів, інвестицій і підприємницької діяльності.

Курс передбачає ознайомлення студентів із сутністю, функціями та видами фінансових ринків, інституційною структурою фінансової системи, інструментами грошового, валютного, фондового та ринку капіталів. Особлива увага приділяється питанням державного регулювання фінансових процесів, ролі банків та небанківських фінансових установ, а також сучасним тенденціям розвитку світових і національних фінансових ринків в умовах цифровізації економіки.

У межах освітньої програми «Менеджмент і лідерство» дисципліна забезпечує формування у студентів компетентностей, необхідних для стратегічного та фінансового управління організаціями, розуміння впливу фінансових механізмів на бізнес-процеси й економічне середовище. Засвоєння курсу сприятиме розвитку аналітичного мислення, вмінню застосовувати фінансові інструменти в управлінській практиці, а також усвідомленню ролі менеджера у прийнятті ефективних рішень у сфері фінансів.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансові ринки та інститути» є формування системи теоретичних і практичних знань з основ функціонування та розвитку фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин. *Предмет і завдання навчальної дисципліни* – є система економічних відносин, що виникають у процесі формування, розподілу та використання фінансових ресурсів на ринкових засадах, а також механізми функціонування фінансових ринків і діяльність фінансових інститутів як посередників у русі капіталу. Дисципліна охоплює теоретичні засади, інституційні структури, інструментарій і принципи регулювання фінансової системи на національному та міжнародному рівнях.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування у здобувачів освіти цілісного розуміння сутності, структури та функцій фінансового ринку;
- опанування знань про види, механізми та інструменти фінансових ринків (грошового, валютного, фондового, ринку капіталу тощо);
- засвоєння принципів функціонування фінансових інститутів, їх ролі у забезпеченні ефективного перерозподілу фінансових ресурсів;
- вивчення методів державного регулювання фінансової діяльності та системи нагляду за фінансовими ринками;
- набуття практичних навичок аналізу фінансових ризиків, визначення вартості капіталу й оцінювання фінансових інструментів;
- розвиток здатності застосовувати отримані знання для прийняття управлінських рішень у сфері фінансів, інвестицій і бізнес-планування.

Таким чином, вивчення дисципліни спрямоване на формування у майбутніх менеджерів здатності ефективно орієнтуватися у складних процесах фінансового ринку, приймати обґрунтовані управлінські рішення та забезпечувати фінансову стійкість організацій в умовах динамічного економічного середовища.

1.3. Кількість кредитів:

- для здобувачів денної форми навчання 4 кредити
- для здобувачів заочної форми навчання 4 кредити

1.4 Загальна кількість годин:

- для здобувачів денної форми навчання 120 годин;
- для здобувачів заочної форми навчання 120 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1 - й	1 - й
Семестр	
1- й	1- й
Лекції	
32 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
72 год.	110 год.
У тому числі індивідуальні завдання	
- год.	- год.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна

Загальні компетентності

ЗК 6 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 16 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності.

Фахові компетентності спеціальності

ФК 2 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

ФК 3 Здатність визначати перспективи розвитку організації.

ФК 11 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дисципліна:

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

1.8. Пререквізити: Менеджмент, Філософія, Лідерство

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 1. Фінансовий ринок: теоретико-методологічні засади, структура та функціональне призначення в національній економіці

Фінансовий ринок як форма економічного простору.

Структура та основні елементи фінансового ринку.

Функції та значення фінансового ринку в економіці.

Суб'єкти фінансових відносин: держава, інвестори, позичальники, посередники.

Об'єкти фінансового ринку та їх характеристика.

Історичні та економічні передумови становлення фінансового ринку України.

Тема 2. Механізми державного та правового регулювання фінансового ринку України

Загальні засади правового та державного регулювання фінансового ринку: правові основи функціонування фінансового ринку України; державне регулювання фінансового ринку: мета, принципи та інструменти впливу.

Регулювання банківського сектора: механізми банківського нагляду та форми державного контролю; правові засади банківського кредитування.

Регулювання валютного ринку: державне регулювання валютного ринку та валютних операцій; митний контроль і методи стабілізації валютного курсу.

Регулювання ринку цінних паперів: організаційно-правові засади регулювання ринку цінних паперів; повноваження та функції органів державного нагляду за ринком цінних паперів.

Тема 3. Фінансове посередництво: інституційна структура та функціонування фінансових установ

Теоретичні засади фінансового посередництва: сутність і роль фінансового посередництва в економічній системі.

Банківські фінансові інститути: типологія та характеристика основних видів банків; класифікаційні ознаки та функціональне призначення банків.

Небанківські фінансові інститути: особливості діяльності небанківських кредитних установ; контрактні фінансові інститути та їх функції у фінансовому ринку.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРА, ІНСТРУМЕНТИ ТА ОПЕРАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

Тема 4. Ринок капіталу: структура, інструменти та ключові учасники

Теоретичні основи ринку капіталів: економічна сутність і структура ринку капіталів; сутність, функції та роль кредиту у формуванні ринку капіталів; банки як ключові суб'єкти ринку капіталів; класифікація та види банківського кредиту.

Цінні папери як основні інструменти ринку капіталів:

цінні папери: економічна природа, функції та класифікація;

акції: сутність, види та інвестиційні характеристики;

облігації: класифікація, механізм дохідності та роль на фінансовому ринку;

векселі: правова природа, функції та проблеми обігу в Україні;

приватизаційні та банківські цінні папери: особливості емісії та обігу.

Тема 5. Похідні фінансові інструменти: типологія, ціноутворення та механізми функціонування

Форвардні та ф'ючерсні контракти: економічна сутність і характеристика форвардних та ф'ючерсних угод; принципи ціноутворення на форвардні й ф'ючерсні контракти; порівняльний аналіз форвардних і ф'ючерсних операцій.

Опціони та свопи як інструменти похідного ринку:

опціони: визначення, види та механізм функціонування;

оцінка дохідності опціонів і фактори, що її визначають;

процентні свопи: сутність, види та практичне застосування.

Тема 6. Фінансові ризики та ціноутворення капіталу на фінансовому ринку

Ціноутворення на фінансовому ринку: завдання та основні принципи ціноутворення у фінансовій сфері; класифікація цін та їх функціональне призначення; особливості формування цін на різні фінансові інструменти; методологічні підходи до ціноутворення на фінансовому ринку.

Управління фінансовими ризиками: поняття, види та класифікація фінансових ризиків; методи оцінки ризиків у фінансовій діяльності; стратегії та інструменти управління фінансовими ризиками.

Тема 7. Валютний ринок: організація, інструменти та регуляторні аспекти

Теоретичні основи валютного ринку: поняття та структура валютного ринку; економічна сутність валютних операцій; валютні інтервенції: цілі та механізми.

Валютне регулювання та функціонування ринку:

валютний курс: формування та фактори впливу;

механізми валютного регулювання і валютного контролю;

особливості здійснення операцій на міжбанківському валютному ринку.

Тема 8. Грошовий ринок і ринок банківських позик: структура, суб'єкти та основні операції

Теоретичні основи грошового ринку: сутність та структура грошового ринку; суб'єкти та об'єкти грошового ринку.

Специфіка сегментів грошового ринку: особливості функціонування облікового ринку; характеристика міжбанківського ринку; операції на міжбанківському грошовому ринку.

Тема 9. Фондові біржі та біржові операції: принципи функціонування і розвиток в Україні

Організація та учасники фондового ринку: основи організації фондових бірж; категорії членів фондової біржі; права та обов'язки учасників фондового ринку; роль брокерів, дилерів, «биків» та «ведмедів» у біржовій діяльності.

Механізми функціонування фондового ринку:

процедура лістингу цінних паперів;

типи аукціонів: простий та безперервний;

основні схеми укладання біржових угод.

Історичний розвиток і сучасний стан фондових бірж: історія розвитку фондових бірж; особливості розвитку фондових бірж в Україні; класифікація та типи фондових бірж.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ												
Тема 1. Фінансовий ринок: теоретико-методологічні засади, структура та функціональне призначення в національній економіці	14	4	2			8	13	1				12
Тема 2. Механізми державного та правового регулювання фінансового ринку України	10	2				8	12					12
Тема 3. Фінансове посередництво: інституційна структура та функціонування фінансових установ	12	2	2			8	12					12
Усього за розділом 1	36	8	4			24	37	1				36
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРА, ІНСТРУМЕНТИ ТА ОПЕРАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ												
Тема 4. Ринок капіталу: структура, інструменти та ключові учасники	14	4	2			8	15	1	2			12
Тема 5. Похідні фінансові інструменти: типологія, ціноутворення та механізми функціонування	14	4	2			8	12					12
Тема 6. Фінансові ризики та ціноутворення капіталу на	14	4	2			8	12					12

фінансовому ринку												
Тема 7. Валютний ринок: організація, інструменти та регуляторні аспекти	14	4	2			8	13	1				12
Тема 8. Грошовий ринок і ринок банківських позик: структура, суб'єкти та основні операції	14	4	2			8	16	1	2			13
Тема 9. Фондові біржі та біржові операції: принципи функціонування і розвиток в Україні	12	4				8	13					13
Усього за розділом 2	82	24				48	83	4	6			35
Контрольна Робота	2		2				2		2			
Усього годин	120	32	16			72	120	4	6			110

4. Теми семінарських (практичних) занять

Практичне заняття закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають вмінь та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань.

Формою практичних занять з дисципліни «Фінансові ринки та інститути» є навчально-наукові семінари. Семінари направлені на розширення і деталізацію знань отриманих здобувачами на лекціях, на вироблення і закріплення навичок професійної діяльності.

Форми семінарських занять:

- Заслуховування і обговорення доповідей. Успіх доповіді значною мірою залежить від того, як група бере участь в його обговоренні.
- Семінар-дослідження – це форма групового заняття, зміст якого полягає в надбанні, розповсюдженні і частковій реалізації компонентів наукового дослідження.
- Дискусія – форма колективного обговорення, мета якої – виявити істину через зіставлення різних поглядів, правильне розв'язання проблеми. Під час такого обговорення виявляються різні позиції, а емоційно-інтелектуальний поштовх пробуджує бажання активно мислити.
- Диспут – публічне обговорення тієї чи іншої проблеми, яке, як правило, пов'язане з реальним життям, власним досвідом учасників.

Тема	Мета	Завдання	Форми роботи	Результати і оцінювання	Год.
Код креативності : пошук корелятив	З'ясувати чинники, що впливають на креативність у професійній та особистісній діяльності.	- Визначити внутрішні та зовнішні фактори креативності.- Проаналізувати психологічні та соціальні аспекти розвитку креативності.- Розробити індивідуальну «карту креативних ресурсів».	Дискусія, робота в групах, аналіз кейсів.	Уміння ідентифікувати фактори креативності; оцінювання у формі міні-есе (5–7 балів).	2
Лабораторія креативного процесу	Дослідити етапи креативного процесу та застосувати їх у вирішенні реальних проблем.	- Розглянути моделі креативного процесу.- Відпрацювати методи генерації ідей (brainstorming, SCAMPER, mind-mapping).- Виконати практичне завдання з пошуку нестандартного рішення.	Тренінг, практик ум, моделювання ситуацій .	Сформовані навички генерації ідей; оцінювання через презентацію результатів групових вправ (до 10 балів).	2
Середовище, що надихає: особистість і простір креативності	Визначити особливості креативної особистості та створення сприятливого середовища.	- Дослідити риси креативної особистості.- Проаналізувати приклади креативних офісів/команд.- Створити макет ідеального креативного середовища.	Аналіз кейсів, дизайн-thinking workshop, робота з візуалізаціями.	Здатність поєднувати особистісні та середовищні фактори; оцінювання через груповий проєкт (10–12 балів).	4
Анатомія креативного менеджменту	Ознайомитися з концептуальними основами креативного менеджменту.	- Дати визначення креативного менеджменту.- Розглянути його ключові принципи та підходи.- Визначити роль лідера у креативному середовищі.	Міні-лекція, дебати, аналіз літератури.	Уміння формулювати концептуальні засади; оцінювання у формі тесту (до 8 балів).	2
Секрети управління креативним бізнесом	Розвинути компетенції у сфері управління креативними підприємствами.	- Дослідити моделі управління у креативних індустріях.- Визначити специфіку бізнес-процесів креативних компаній.- Виконати міні-бізнес-кейс.	Кейс-метод, рольова гра, SWOT-аналіз.	Розуміння специфіки управління креативними підприємствами; оцінювання через аналіз кейсу (10 балів).	2

Інкубатор ідей: формування креативного середовища	Навчитися розробляти та впроваджувати заходи зі створення креативного середовища в організації.	- Проаналізувати практики формування креативної культури.- Визначити бар'єри для розвитку креативності.- Розробити рекомендації для підприємства.	Групова робота, мозковий штурм, експертні обговорення.	Розроблений план заходів для підприємства; оцінювання у формі групового проєкту (12 балів).	4
Разом					16
Комплексна контрольна робота	Систематизувати та перевірити знання з курсу.	- Повторити основні теми та поняття.- Виконати завдання інтегративного характеру.- Оцінити власний рівень засвоєння матеріалу.	Індивідуальні завдання, тести, аналіз кейсів.	Підсумкова оцінка за курсом 10 балів	

Теми семінарських (практичних) занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Характерні ознаки фінансового ринку в Україні	2	
2	Регулювання фінансового ринку. Розвиток фінансового посередництва в Україні	2	
3	Оцінювання та порівнювання дохідності цінних паперів. Оцінювання та порівнювання дохідності акцій	2	2
4	Проведення хеджування за допомогою ф'ючерсних контрактів. Проведення хеджування за допомогою опціонних контрактів	2	
5	Визначення ціни та ризику на різноманітні фінансові інструменти	2	
6	Оцінювання основних форм валютних розрахунків. Проведення фінансових операцій з валютними цінностями	2	
7	Проведення фінансових операцій на грошовому ринку. Оцінювання вартості грошових інструментів	2	2
8	Контрольна робота	2	2
	Разом	16	6

На кожному практичному занятті викладач оцінює аудиторні письмові роботи, реферати, виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо). Оцінки, одержані за практичні заняття, є складовою семестрової підсумкової оцінки.

5. Завдання для самостійної роботи

Метою самостійної роботи є забезпечення засвоєння в повному обсязі навчальної програми шляхом свідомого закріплення, поглиблення і систематизації набутих теоретичних знань, а також опанування навичок роботи з

навчальною і науково-методичною літературою, вміння вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійна робота здобувачів охоплює: підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних); виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; роботу над окремими темами навчальних дисциплін відповідно до навчально-тематичних планів; підготовку до практики та виконання завдань, передбачених практикою; підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт; роботу в студентських наукових гуртках.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	8	12
2	Тема 2. Регулювання фінансового ринку	8	12
3	Тема 3. Фінансові посередники	8	12
4	Тема 4. Ринок капіталів	8	12
5	Тема 5. Похідні цінні папери	8	12
6	Тема 6. Ризик та ціна капіталу	8	12
7	Тема 7. Валютний ринок	8	12
8	Тема 8. Грошовий ринок та ринок банківських позичок	8	13
9	Тема 9. Фондова біржа та біржові операції	8	13
Разом		72	110

Основні види самостійної роботи:

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Робота з вивчення рекомендованої літератури	10	20
2	Підготовка реферату	10	20
3	Підготовка до контрольних аудиторних робіт	10	20
4	Підготовка презентації доповіді, виконаної за допомогою інструментів Microsoft PowerPoint та ін.	12	20
Разом		42	80

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерій	Максимальна оцінка	Коментар
Аналіз ситуації	25%	Наскільки глибоко проаналізовано ринок, конкуренцію та потреби споживачів
Застосування теоретичних концепцій	25%	Використання маркетингових концепцій, міксу, CRM, комунікаційних стратегій
Якість пропозицій/рішень	25%	Практичність, логічність та обґрунтованість запропонованих рішень
Структура та презентація матеріалу	15%	Логічна структура, візуалізація, зрозумілість
Самостійність і креативність	10%	Оригінальність підходів, власні ідеї та інновації

Контрольна робота з дисципліни «Фінансові ринки та інститути»

Мета контрольної роботи

Перевірити рівень засвоєння теоретичних знань та їх застосування на практиці. Оцінити аналітичні, стратегічні та креативні навички студентів.

Розвинути здатність формувати креативне мислення для реальних та змодельованих ситуацій.

Структура контрольної роботи

Контрольна робота складається з трьох блоків:

Блок 1. Теоретичний (30–40%)

Завдання: короткі питання та термінологічні визначення.

Мета: перевірка знань ключових концепцій креативного менеджменту

Блок 2. Аналітичний (30–40%)

Завдання: аналіз кейсів реальних компаній.

Мета: перевірка аналітичних навичок та умінь застосовувати теорію на практиці.

Блок 3. Проектний / практичний (20–30%)

Завдання: розробка короткої креативної стратегії для продукту або стартапу

Мета: оцінка здатності створювати креативні рішення, інтегрувати знання з різних тем дисципліни.

Критерії оцінювання

Критерій	Максимальна оцінка	Опис
Знання теоретичного матеріалу	30%	Повнота та точність визначень, використання ключових концепцій.
Аналітичні навички та застосування знань	30%	Вміння аналізувати кейси, логіка висновків, обґрунтованість рекомендацій.
Практична реалізація / проект	20%	Якість розробки маркетингової стратегії, креативність та практичність рішень.
Структура та презентація	10%	Логічність, зрозумілість, грамотність оформлення роботи.
Активність та самостійність	10%	Самостійне виконання завдання, оригінальність, аргументація рішень.

Система контролю знань студентів з дисципліни «Фінансові ринки та інститути» базується на застосуванні диференційованого підходу до організації контролю якості знань студентів, що зумовлено:

- специфічними особливостями організації навчального процесу на очній та заочній формах навчання;

- кількістю годин, визначених навчальними планами за різними спеціальностями на проведення семінарських і практичних занять та на вивчення дисципліни в цілому;

- формою підсумкового контролю знань студентів з дисципліни, затвердженою як обов'язкова - залік.

Система контролю знань студентів з дисципліни включає в себе поточний контроль. Дана форма контролю організовується таким чином, щоб стимулювати

ефективну самостійну роботу студентів протягом семестру і забезпечити об'єктивне оцінювання їхніх знань.

Кінцеве оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою на основі сумування результатів поточного та підсумкового контролю знань.

Схема нарахування балів

для підсумкового семестрового контролю у формі заліку

Для студентів денної форми навчання у формі заліку Контроль та оцінювання за даною дисципліною включає

- 1) поточний контроль знань у вигляді тестів, рефератів, презентацій;
- 2) контрольна робота.

Поточний контроль знань складається з активної роботи студента під час практичних занять у вигляді індивідуальних відповідей, рішення завдань, виступу з рефератами, презентаціями. За підсумками студент може набрати до 100 балів. Контрольна робота є письмовою роботою здобувача, яка охоплює вже вивчений матеріал.

Поточний контроль, самостійна робота									Контрольна залікова робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
5	10	5	10	5	5	10	5	5	40	100

Для студентів заочної (дистанційної) форми навчання у формі заліку Контроль та оцінювання за даною дисципліною включає:

поточний контроль знань у вигляді тестів, вирішення задач;
контрольна робота.

Поточний контроль знань складається з активної роботи студента під час практичних занять у вигляді індивідуальних відповідей, рішення завдань. За підсумками студент може набрати до 100 балів.

Поточний контроль, самостійна робота									Контрольна робота	Сума
Розділ 1.					Розділ 2.					
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9		
7	7	8	8	8	8	8	8	8	30	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Вивчення курсу супроводжується проведенням поточного та підсумкового контролю за якістю отриманих здобувачами знань.

Поточний контроль – проводиться на кожному семінарському, практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із

зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Максимальна кількість балів за поточний контроль для студентів денної форми навчання – 70 балів, для студентів заочної форми навчання – 70 балів.

Контрольна робота проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Контрольна робота проводиться у письмовій формі. Максимальна кількість балів за контрольну роботу для студентів денної форми навчання – 30 балів. Для студентів заочної форми навчання - 30 балів

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	Не зараховано

6. Індивідуальні завдання

Згідно навчального плану освітньої програми індивідуальні завдання за дисципліною «Фінансові ринки та інститути» не передбачені

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Фінансові ринки та інститути» використовуються такі методи навчання:

- лекція - з метою розкриття сутності наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою (за всіма темами курсу);
- демонстрація - з метою наочного сприйняття основних етичних норм ділових комунікацій;
- практична робота спрямована на використання набутих знань у розв'язанні практичних ситуацій;
- дискусія - при обговоренні та захисті самостійних індивідуальних робіт.

Крім того, використовується наступні методи:

- пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення здобувачами інформації, а здобувачі здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого

здобувачі опановують уміння застосовувати знання за зразком;

-*проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, здобувачі стежать за ходом творчого пошуку (подається своєрідний еталон творчого мислення);

-*частково-пошуковий*, (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють здобувачі під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності);

-*дослідницький*: викладач ставить перед здобувачами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, тощо;

-*інформаційно-повідомляючий метод викладання і виконавчий метод навчання*. Передбачають викладання навчального матеріалу без докладного пояснення, узагальнення й систематизації, здобувачі заучують його без достатнього аналізу та осмислення;

-*пояснювальний метод викладання і репродуктивний метод навчання*. Викладач не тільки повідомляє певні факти, але й пояснює їх, домагаючись осмислення, засвоєння здобувачами (здобувачі засвоюють матеріал на рівні розуміння і запам'ятовування);

-*інструктивно-практичний метод викладання і продуктивно-практичний метод навчання*. Викладач інструктує здобувачів словесними, наочними або практичними способами, як виконувати певні практичні дії; здобувачі за допомогою вправ відшліфовують різні уміння і навички.

8. Методи контролю

Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів вищої освіти з дисципліни «Креативний менеджмент» враховує всі види занять, передбачених навчальним планом: лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів вищої освіти здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна», контрольні заходи включають поточний та підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання здобувачів вищої освіти з теоретичної підготовки та набутих практичних навичок із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу).

Для ефективної перевірки рівня засвоєння здобувачами відповідних компетентностей з навчальної дисципліни використовуються такі методи і форми поточного контролю:

- усний контроль (під час опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін.);

- письмовий контроль (контрольна робота/тест, есе);

- експрес-контроль;

- комбінований контроль;
- виконання творчих завдань, вирішення кейсів, складання ситуаційних задач, ілюстраційних карт-завдань;
- презентація самостійної роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю - семестровий залік.

Оцінкою підсумкового семестрового контролю є сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни та балів, набраних ним при виконанні підсумкової залікової роботи.

9. Схема нарахування балів

Оцінка семестрового контролю у формі заліку

Поточний контроль та самостійна робота		Активність (заохочувальні бали)	Контрольна робота	Залік	Загальний бал
Розділ 1 Т1-Т4	Розділ 2 Т5-Т8				
20 балів (5 балів за тему)	20 балів (5 балів за тему)	10 балів	10 балів	40	100 балів

Т1... Т8 – теми розділів дисципліни

Умовою допуску студента до підсумкового семестрового контролю є отримання протягом семестру 40 балів та виконання контрольних та самостійних робіт.

Критеріїв оцінювання теми

Критерій оцінювання	Максимум за тему (5 бал.)	Опис вимог
1. Знання теоретичного матеріалу	1 бал	Студент володіє ключовими поняттями та визначеннями, може пояснити основні положення теми.
2. Аналітичні навички та застосування знань	1 бал	Уміння аналізувати приклади, розглядати практичні ситуації, робити висновки на основі теорії.
3. Активність на занятті / участь у дискусії	0,5 бал	Висловлює аргументовану позицію, ставить запитання, відповідає на них, бере участь у груповій роботі.
4. Виконання індивідуального завдання	0,5 бал	Підготовка повідомлення, аналіз кейсу чи письмової роботи; дотримання вимог оформлення та академічної доброчесності.
5. Практична активність / робота у круглих столах, дискусійному клубі, науковому гуртку	2 бал	Участь у групових проектах, кейс-аналізах, презентаціях; здатність до спільного прийняття рішень і креативних підходів

Крім того, протягом практичних занять здобувач може набрати додаткову кількість балів за рахунок відповідей, доповнень, рішень практичних ситуацій за наступними критеріями:

Додаткові заохочувальні бали

Види робіт	Бали	Критерії
Креативний підхід до підготовки завдань(есе, дайджест)	1	Є власні ідеї та приклади.Завдання має оригінальний підхід, використані сучасні приклади з практики, виявлено творче бачення проблеми, структурованість і логіка поєднані з інноваційними ідеями.
Публікації наукових робіт за профілем дисципліни	7	Публікація наукової статті за темою дисципліни оформлена за вимогами до відповідних публікацій.
	2	Участь у конференціях. Підготовка і публікація тези доповіді за темою дисципліни, оформлені за вимогами до відповідних конференцій.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни (практики) та балів, набраних при складанні семестрового екзамену.

90-100 балів: студент демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на підсумковому рівні, виявляє всебічне, систематичне і глибоке знання навчального матеріалу, засвоїв основну літературу і знайомий з додатковою літературою, рекомендованою програмою, вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою, вільно оперує набутими знаннями, вміннями, застосовує їх у ситуаціях підвищеної складності.

70-89 балів: студент демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на середньому рівні: основні знання, вміння освоєні, але допускаються незначні помилки, неточності, труднощі при аналітичних операціях, перенесення знань і умінь на нові, нестандартні ситуації.

50-69 балів: студент демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на базовому рівні: в ході контрольних заходів допускаються значні помилки, виявляється відсутність окремих знань, умінь, навичок за деякими дисциплінарними компетенціями, студент відчуває значні труднощі при оперуванні знаннями та вміннями при їх перенесенні на нові ситуації.

1-49 балів: студент демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на рівні нижче базового, проявляється недостатність знань, умінь, навичок.

У випадку порушення академічної доброчесності, коли виявлено ознаки плагіату в роботі здобувача, обов'язковою вимогою до здобувача є повторне виконання роботи з дотриманням норм академічної доброчесності. Якщо робота була на доопрацюванні, її знов перевіряють, і рівень запозичень не зменшився, то робота відхиляється від захисту.

Підсумкова оцінка за використання плагіату не може перевищувати 73 бали (оцінка D). Показники оригінальності за величиною коефіцієнта подібності становлять: не більше 20% – оригінальна робота, від 21% до 50% – задовільно оригінальна робота, від 51% до 90% – умовно оригінальна робота - може бути за рішенням кафедри направлена на доопрацювання, понад 90% – неоригінальна робота - робота відхиляється від захисту.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Ганзюк С. М. Фінансовий ринок. Конспект лекцій. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування». Укладач: Ганзюк С.М. Кам'янське: ДДТУ, 2022 р. 64 с.

2. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник для економічних спеціальностей денної та заочної форми навчання з дисциплін «Ринок фінансових послуг», «Фінансовий ринок», «Політикоекономія», «Макроекономіка», «Гроші і кредит», «Банківські операції» / І. П. Косарева, Г. О. Сукрушева [та інші]. – Харків: Видавець Іванченко І. С., 2019 – 147с. ISBN 978-617-7377-49-7.

3. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг.ред. Арутюнян С.С. / Арутюнян С. С., Добриніна Л.В. та інші – К : Гуляєва В.М., 2018 – 484 с.

4. Фінансовий ринок: Навчальний посібник / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. – 236 с.

Допоміжна література

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України // Урядовий кур'єр. – 2001. – № 8. – С. 5–11.

2. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України. – 2003. – № 119. – С. 1–6.

3. Про заставу : Закон України // Закони України. В 12 т. : т. 4. – С. 55–70.

4. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати : Закон України від 19 червня 2003 року №979-IV // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 154. – С. 1–12.

5. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 року № 15-93 (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 17. – С.184.

6. Про систему захисту електронної інформації до системи масових електронних платежів населення за товари та послуги в Україні : Положення НБУ від 30 грудня 1996 року № 353 // Законодавчі та нормативні акти з банківської діяльності. – 1997. – № 1.– С. 65.

7. Про страхування : Закон України (зі змінами та доповненнями) // Урядовий кур'єр. – 2001. – 17 листопада. – С. 8–21.

8. Про фінансовий лізинг: Закон України № 1381-IV від 11 грудня 2003

року // Урядовий кур'єр. – 2004. – № 8. – С.10.

9. Ринок фінансових послуг : навч.-метод. комплекс / В. П. Унинець-Ходаківська, Н. М. Внукова та ін. – Ірпінь : НУДПСУ, 2024. – 258 с.

10. Ринок фінансових послуг : підручник / за заг. ред. к.е.н., доц. В. П. Унинець-Ходаківська. – К. : Кондор, 2023. – 481 с.

11. Сич Є. М. Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / Є. М. Сич, В. П. Ільчук, Н. І. Гавриленко. – К. : Центр учбової літератури, 2022. – 427 с.

12. Цивільний Кодекс України / укл. О. Руденко. – Х. : Фактор, 2023. – 472 с.

13. Черкасова С. В. Фінансовий ринок: навч. посіб. / С. В. Черкасова. – К. : Ліра - К, 2024. – 336 с.

14. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник / В. М. Шелудько. – К. : Ліра - К, 2025. – 535 с.

15. Шкварчук Л. О. Фінансовий ринок : навч. посіб. / Л. О. Шкварчук. – К. : Ліра - К, 2023. – 382 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.treasury.gov.ua/> Сайт Головного управління Казначейської служби України
2. <http://www.ukrstat.gov.ua/> Сайт Головного управління статистики України
3. <http://www.minfin.gov.ua/> Сайт Міністерства фінансів України
4. <http://nssmc.gov.ua/> Сайт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку
5. <http://www.bank.gov.ua/> Сайт Національного банку України